

syn til hudfarve og bør have mulighed for som ligestillede, individuelle borgere selv at udarbejde de institutioner og det regerings-system, under hvilket de ønsker at leve og arbejde sammen i et harmonisk samfund.

I spørgsmålet om magtanvendelse fremhæver statscheferne, at de altid har foretrukket og stadig vil foretrække at opnå deres mål uden anvendelse af fysisk magt. „Vi ville foretrække at forhandle fremfor at ødelægge, at tale fremfor at dræbe.“ Såfremt det ville være muligt at opnå fredelige fremskridt, ville de afrikanske stater opfordre modstandsbevægelserne til at anvende fredelige metoder i deres kamp, selv om dette skulle betyde indgåelse af kompromiser vedrørende tempoet for en ændring af de nuværende forhold. Men så længe fredelige fremskridt er blokeret af de nuværende magthavere i det sydlige Afrika, ser man ikke anden udvej end at give befolkningerne i disse områder enhver mulig støtte i kampen mod undertrykkelse, bl. a. gennem deltagelsen i den afrikanske befrielsesbevægelse under OAU's auspicer. Vedrørende manifestets stilling til de enkelte områder henvises til bilag 21 indeholdende teksten in extenso.

2. Debatten.

I debatten om resolutionsforslaget deltog Cameroun, Kenya, Somalia, Niger, UK, USA, Portugal, Sverige, Rumænien, Østrig, Sovjetunionen, Ghana, Finland, Grækenland, Malaysia, Mexico, Cypern, Indien, Frankrig, Cuba, Uganda og Zambia. Endvidere blev stemmeforklaring afgivet af Italien, Holland, Sydafrika, Botswana og Uruguay.

Resolutionsforslaget præsenteredes af Kenya, der under henvisning til de forskellige udlægninger, der var foretaget af manifestets tekst, siden den først fremkom, præciserede dets tre hovedteser. (1) Afrikas stater var modstandere af ethvert politisk system, som accepterede racediskrimination. (2) De ville primært søge fredelige løsninger med fredelige midler på den udemokratiske udøvelse af apartheid, racediskrimination og kolonialisme. (3) Hvis de racistiske regimer i det sydlige Afrika imidlertid ikke udløste demokratiske ændringer og udviste forhandlingsvilje, måtte de afrikanske stater forbeholde sig deres ret til at støtte de under-

trykte befolkningers anvendelse af voldelige metoder.

De øvrige afrikanske talere fulgte samme hovedlinie, idet de understregede deres præference for fredelig bilæggelse, men samtidig utvetydigt placerede ansvaret for den voldelige løsning, som i sidste instans kunne blive den eneste udvej, og som undertrykkelsen i sig selv gjorde moralsk forsvarelig.

Storbritannien betegnede manifestet som „en konstruktiv og fantasifuld stillingtagen til nogle af tidens største problemer.“ Det indeholdt enkelte punkter, man fra britisk side måtte tage afstand fra, men som helhed måtte det betegnes som et historisk dokument.

USA's repræsentant endosserede dette synspunkt, men tog som sin britiske kollega afstand fra enkelte punkter, herunder fra enhver form for voldsanvendelse, det være sig med henblik på at fremme eller forhindre en retfærdig udvikling i det sydlige Afrika. Endvidere betegnede han henvisninger til påståede portugisiske aktiviteter og målsætninger i området som unøjagtige, og endelig kunne han ikke acceptere udelukkelsen af Sydafrika fra FN som bidragende til at fremme selvbestemmelsesretten og afviklingen af racisme.

Sverige betegnede manifestet som „en vigtig milesten“ og som det sydlige Afrikas „Magna Carta“. Fra svensk side havde man gang på gang givet udtryk for sin uforsonlige indstilling over for det racistiske styre i det sydlige Afrika og for ønsket om at bistå de undertrykte befolkninger. Den herskende skuffelse og fortvivlelse hos frihedens forkæmpere stillet over for FN's tilsyneladende magtesløshed i den foreliggende situation, var forståelig, men på den anden side fandtes der dog anledning til en vis optimisme. Verdensoffentlighedens psykologiske indstilling til spørgsmålet om racediskrimination var således efter svensk opfattelse undergået en drastisk ændring, som yderligere burde søges accelereret, især for så vidt angik påvirkningen af ungdommen.

Sovjetunionen mindede om dets indsats i kampen mod kolonialisme, der havde ført til så betydelige resultater, og fremførte i denne forbindelse de velkendte betragtninger om socialisme versus imperialism. Der advaredes imod at fæste lid til mulighederne for en forhandlingsløsning, men at konkret